

Πρὸς Φιλιππησίους

Παῦλος καὶ Τιμόθεος,¹ δούλοι Ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν **1**

χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις,² σὺν ἐπισκόποις³ καὶ

διακόνους: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ **2**

κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνηα⁴ ὑμῶν, πάντοτε ἐν πάσῃ **3**

δέησει⁵ μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν⁵

ποιούμενος, ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ⁶ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ **5**

πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν: πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ **6**

ἐναρξάμενος⁷ ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει⁸ ἄχρι ἡμέρας

χριστοῦ Ἰησοῦ: καθὼς ἐστὶν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν⁹ ὑπὲρ **7**

πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς

δεσμοῖς¹⁰ μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ¹¹ καὶ βεβαιώσει¹² τοῦ

εὐαγγελίου, συγκοινωνοῦς¹³ μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.

Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ¹⁴ πάντας ὑμᾶς ἐν **8**

σπλάγχχνις¹⁵ Ἰησοῦ χριστοῦ. Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ **9**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Φιλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ³ ἐπίσκοπος, ου, ὁ, superintendent, overseer. ⁴ μνηα, ας, ἡ, remembrance, mention. ⁵ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁶ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁷ ἐνάρχουμαι, begin. ⁸ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁹ φρονέω, think, judge. ¹⁰ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹² βεβαίωσις, εως, ἡ, confirmation, ratification. ¹³ συγκοινωνός, οὔ, ὁ, partaker, participant. ¹⁴ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁵ σπλάγχχνα, ων, τά, bowels, compassion.

ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει¹ καὶ
 πάσῃ αἰσθήσει,² εἰς τὸ δοκιμάζειν³ ὑμᾶς τὰ διαφέροντα,⁴ ἵνα ᾗτε 10
 εἰλικρινεῖς⁵ καὶ ἀπρόσκοποι⁶ εἰς ἡμέραν χριστοῦ, πεπληρωμένοι 11
 καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ
 ἔπαινον⁷ θεοῦ.

Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς 12
 προκοπὴν⁸ τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν· ὥστε τοὺς δεσμούς⁹ μου 13
 φανεροὺς¹⁰ ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὧ τῷ πραιτωρίῳ¹¹ καὶ τοῖς
 λοιποῖς πᾶσιν, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, 14
 πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς⁹ μου, περισσοτέρως¹² τολμᾶν¹³ ἀφόβως¹⁴
 τὸν λόγον λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον¹⁵ καὶ ἔριν,¹⁶ τινὲς δὲ 15
 καὶ δι' εὐδοκίαν¹⁷ τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν· οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας¹⁸ 16
 τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν,¹⁹ οὐχ ἀγνώως,²⁰ οἰόμενοι²¹ θλίψιν
 ἐπιφέρειν²² τοῖς δεσμοῖς⁹ μου· οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς 17
 ἀπολογία²³ τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι.²⁴ Τί γάρ; Πλὴν παντὶ τρόπῳ, 18
 εἴτε προφάσει²⁶ εἴτε ἀληθείᾳ, χριστὸς καταγγέλλεται¹⁹ καὶ ἐν
 τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι 19

¹ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ² αἰσθησις, εως, ἡ, perception, discernment. ³ δοκιμάζω, prove, approve. ⁴ διαφέρω, differ, carry through. ⁵ εἰλικρινής, pure, sincere. ⁶ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ⁷ ἐπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁸ προκοπή, ἡς, ἡ, progress, advancement. ⁹ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁰ φανερός, manifest, apparent. ¹¹ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ¹² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹³ τολμᾶω, dare, endure. ¹⁴ ἀφόβως, fearlessly. ¹⁵ φθόνος, ου, ὁ, envy, grudge. ¹⁶ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ¹⁷ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹⁸ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ¹⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁰ ἀγνώως, purely, sincerely. ²¹ οἶμαι, think, suppose. ²² ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ²³ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²⁴ κεῖμαι, lie, be laid. ²⁵ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²⁶ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext.

ἀποβήσεται¹ εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως,² καὶ
 ἐπιχορηγίας³ τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ τὴν 20
 ἀποκαταδοκίαν⁴ καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι,⁵
 ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται⁶
 χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. Ἐμοὶ 21
 γὰρ τὸ ζῆν, χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος.⁷ Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν 22
 σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· καὶ τί αἰρήσομαι⁸ οὐ γνωρίζω.⁹ 23
 Συνέχομαι¹⁰ δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι¹¹
 καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, πολλῶ μᾶλλον κρείσσον·¹² τὸ δὲ ἐπιμένειν 24
 ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον¹⁴ δι' ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα 25
 ὅτι μενῶ, καὶ συμπαραμενῶ¹⁵ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν
 καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα¹⁷ ὑμῶν περισσεύῃ ἐν 26
 χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας¹⁸ πάλιν πρὸς ὑμᾶς.
 Μόνον ἀξίως¹⁹ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε,²⁰ ἵνα 27
 εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπών,²¹ ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι
 στήκετε²² ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες²³ τῇ πίστει
 τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι²⁴ ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν 28
 ἀντικειμένων·²⁵ ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις²⁶ ἀπωλείας,²⁷ ὑμῖν

¹ ἀποβαίνω, get out, go away. ² δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ³ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ⁴ ἀποκαταδοκία, ας, ἡ, eager expectation. ⁵ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ⁶ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁷ κέρδος, ους, τό, gain, profit. ⁸ αἰρέω, choose, prefer. ⁹ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁰ συνέχω, hold fast, oppress. ¹¹ ἀναλύω, loose, depart. ¹² κρείσσω, stronger, more excellent. ¹³ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁴ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁵ συμπαραμένω, remain or continue together with. ¹⁶ προκοπή, ἡς, ἡ, progress, advancement. ¹⁷ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁸ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁹ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ²⁰ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ²¹ ἀπειμι, go away, depart. ²² στήκω, stand, stand fast. ²³ συναθλέω, contend along with. ²⁴ πτύρω, frighten, terrify. ²⁵ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ²⁶ ἐνδειξις, εως, ἡ, proof, sign. ²⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin.

δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ: ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη¹ τὸ ὑπὲρ 29
 χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεῦειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ
 αὐτοῦ πάσχειν: τὸν αὐτὸν ἀγῶνα² ἔχοντες οἷον³ εἶδετε ἐν ἐμοί, 30
 καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Εἴ τις οὖν παράκλησις⁴ ἐν χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον⁵ ἀγάπης, εἴ τις 2
 κοινωνία⁶ πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα⁷ καὶ οἰκτιρμοί,⁸ 2
 πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῇτε,⁹ τὴν αὐτὴν
 ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι,¹⁰ τὸ ἐν φρονούντες:⁹ μηδὲν κατὰ 3
 ἐριθείαν¹¹ ἢ κενοδοξίαν,¹² ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ¹³ ἀλλήλους
 ἡγούμενοι¹⁴ ὑπερέχοντας¹⁵ ἑαυτῶν: μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος 4
 σκοπεῖτε,¹⁶ ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος. Τοῦτο γὰρ φρονεῖσθω⁹ 5
 ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὃς ἐν μορφῇ¹⁷ θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ 6
 ἀρπαγμὸν¹⁸ ἡγήσατο¹⁴ τὸ εἶναι ἴσα¹⁹ θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν,²⁰ 7
 μορφὴν¹⁷ δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι²¹ ἀνθρώπων γενόμενος: 8
 καὶ σχήματι²² εὔρεθεις ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν²³ ἑαυτόν,
 γενόμενος ὑπήκοος²⁴ μέχρι²⁵ θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.²⁶ Διὸ 9
 καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν,²⁷ καὶ ἐχαρίσατο¹ αὐτῷ ὄνομα τὸ

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² ἀγών, ὥνος, ὁ, struggle, fight. ³ οἷος, such as, of what kind. ⁴ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁵ παραμύθιον, ου, τό, consolation, encouragement. ⁶ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁷ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁸ οἰκτιρμός, οῦ, ὁ, compassion, pity. ⁹ φρονέω, think, judge. ¹⁰ σύμψυχος, harmonious, in unity. ¹¹ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ¹² κενοδοξία, ας, ἡ, vanity, empty conceit. ¹³ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁵ ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹⁶ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁷ μορφή, ἧς, ἡ, form, shape. ¹⁸ ἀρπαγμός, οῦ, ὁ, thing to be grasped, spoil. ¹⁹ ἴσος, equal, identical. ²⁰ κενόω, empty, make void. ²¹ ὁμοίωμα, τος, τό, likeness, form. ²² σχῆμα, τος, τό, outward appearance, form. ²³ ταπεινώω, humble, humiliate. ²⁴ ὑπήκοος, obedient, listening to. ²⁵ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁶ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ²⁷ ὑπερυψόω, raise, exalt beyond measure.

ὑπὲρ πάν ὄνομα: ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάν γόνυ¹ κάμψῃ² 10
 ἐπουρανίων³ καὶ ἐπιγείων⁴ καὶ καταχθονίων,⁵ καὶ πᾶσα γλῶσσα 11
 ἐξομολογήσεται⁶ ὅτι κύριος Ἰησοῦς χριστός, εἰς δόξαν θεοῦ
 πατρός.

Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε,⁷ μὴ ὡς ἐν τῇ 12
 παρουσίᾳ⁸ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ⁹
 μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου¹⁰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν
 κατεργάζεσθε: ¹¹ ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν¹² ἐν ὑμῖν καὶ τὸ 13
 θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν¹² ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. ¹³ Πάντα ποιεῖτε χωρὶς 14
 γογγυσμῶν¹⁴ καὶ διαλογισμῶν,¹⁵ ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι¹⁶ καὶ 15
 ἀκέραιοι,¹⁷ τέκνα θεοῦ ἀμώμητα¹⁸ ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς¹⁹ καὶ
 διεστραμμένης,²⁰ ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες²¹ ἐν κόσμῳ, λόγον 16
 ζωῆς ἐπέχοντες,²² εἰς καύχημα²³ ἔμοι εἰς ἡμέραν χριστοῦ, ὅτι οὐκ
 εἰς κενὸν²⁴ ἔδραμον,²⁵ οὐδὲ εἰς κενὸν²⁴ ἐκοπίασα.²⁶ Ἀλλ' εἰ καὶ 17
 σπένδομαι²⁷ ἐπὶ τῇ θυσίᾳ²⁸ καὶ λειτουργίᾳ²⁹ τῆς πίστεως ὑμῶν,
 χαίρω καὶ συγχαίρω³⁰ πᾶσιν ὑμῖν: τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε 18
 καὶ συγχαίρετέ³⁰ μοι.

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² κάμπτω, bend, bow. ³ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁴ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁵ καταχθόνιος, under the earth, subterranean. ⁶ ἐξομολογέω, confess, profess. ⁷ ὑπακούω, obey, listen. ⁸ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁹ ἀπουσία, ας, ἡ, absence. ¹⁰ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹² ἐνεργέω, work, effect. ¹³ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹⁴ γογγυσμός, οῦ, ὁ, grumbling, murmuring. ¹⁵ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ¹⁶ ἄμεμπτος, blameless. ¹⁷ ἀκέραιος, unmixed, pure. ¹⁸ ἀμώμητος, blameless, without blame or fault. ¹⁹ σκολιός, crooked, unscrupulous. ²⁰ διαστρέφω, distort, pervert. ²¹ φωστήρ, ἥρος, ὁ, star, light. ²² ἐπέχω, hold fast, hold toward. ²³ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁴ κενός, empty, vain. ²⁵ τρέχω, run, exercise myself. ²⁶ κοπιᾶω, toil, labor. ²⁷ σπένδω, pour out as a libation. ²⁸ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²⁹ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ³⁰ συγχαίρω, rejoice with.

Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον¹ ταχέως² πέμψαι ὑμῖν, ἵνα 19
 κἀγὼ εὐψυχῶ,³ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. Οὐδένα γὰρ ἔχω ισόψυχον,⁴ 20
 ὅστις γνησίως⁵ τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει.⁶ Οἱ πάντες γὰρ τὰ 21
 ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τὴν δὲ δοκιμὴν⁷ αὐτοῦ 22
 γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν⁸ εἰς τὸ
 εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπιδῶ⁹ τὰ 23
 περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς:¹⁰ πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως² 24
 ἐλεύσομαι. Ἀναγκαῖον¹¹ δὲ ἡγησάμην¹² Ἐπαφρόδιτον¹³ τὸν 25
 ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν¹⁴ καὶ συστρατιώτην¹⁵ μου, ὑμῶν δὲ
 ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν¹⁶ τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς: 26
 ἐπειδὴ¹⁷ ἐπιποθῶν¹⁸ ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν,¹⁹ διότι²⁰
 ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν: καὶ γὰρ ἠσθένησεν παραπλήσιον²¹ 27
 θανάτῳ, ἀλλὰ ὁ θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν,²² οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ
 καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην²³ ἐπὶ λύπην²³ σχῶ. Σπουδαιοτέρως²⁴ οὖν 28
 ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα, ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, κἀγὼ
 ἁλυπότερος²⁵ ὦ. Προσδέχεσθε²⁶ οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης 29
 χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους²⁷ ἔχετε: ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ 30
 χριστοῦ μέχρι²⁸ θανάτου ἠγγισεν, παραβουλεύσάμενος²⁹ τῇ ψυχῇ,

¹ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ² ταχέως, quickly, soon. ³ εὐψυχέω, be glad, have courage. ⁴ ισόψυχος, like-minded, of kindred spirit. ⁵ γνησίως, sincerely, genuinely. ⁶ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁷ δοκιμή, ἤς, ή, proof, approval. ⁸ δουλεύω, serve, am a slave. ⁹ ἀφοράω, fix one's eyes, see. ¹⁰ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹¹ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹² ἡγέομαι, lead, be chief. ¹³ Ἐπαφρόδιτος, ου, ό, Epaphroditus. ¹⁴ συνεργός, ου, ό, fellow worker. ¹⁵ συστρατιώτης, ου, ό, fellow soldier. ¹⁶ λειτουργός, ου, ό, minister, servant. ¹⁷ ἐπειδή, since, because. ¹⁸ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁹ ἀδημονέω, distressed, troubled. ²⁰ διότι, because, on this account. ²¹ παραπλήσιον, near to, nearly. ²² ἐλέεω, have mercy, pity. ²³ λύπη, ης, ή, pain, grief. ²⁴ σπουδαιοτέρως, more earnestly, more carefully. ²⁵ ἁλυπος, without pain. ²⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ²⁷ ἐντιμος, valued, precious. ²⁸ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁹ παραβουλεύομαι, expose myself to danger, am reckless.

ἵνα ἀναπληρώσῃ¹ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα² τῆς πρὸς με λειτουργίας.³

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, **3**

ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν,⁴ ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.⁵ Βλέπετε τοὺς κύνας,⁶ **2**

βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας,⁷ βλέπετε τὴν κατατομήν:⁸ ἡμεῖς **3**

γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες,⁹ καὶ

καυχώμενοι ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες: **4**

καίπερ¹⁰ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν¹¹ καὶ ἐν σαρκί: εἴ τις δοκεῖ ἄλλος

πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον: περιτομή ὀκταήμερος,¹² ἐκ **5**

γένους¹³ Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμίν,¹⁴ Ἑβραῖος¹⁵ ἐξ Ἑβραίων,¹⁵

κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλον¹⁶ διώκων τὴν ἐκκλησίαν, **6**

κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.¹⁷ Ἄλλ' **7**

ἄτινα ἦν μοι κέρδη,¹⁸ ταῦτα ἤγημαι¹⁹ διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν.²⁰ **8**

Ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι¹⁹ πάντα ζημίαν²⁰ εἶναι διὰ τὸ

ὑπερέχον²¹ τῆς γνώσεως²² χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου: δι' ὃν

τὰ πάντα ἐζημιώθην,²³ καὶ ἡγοῦμαι¹⁹ σκύβαλα²⁴ εἶναι, ἵνα

χριστὸν κερδήσω,²⁵ καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν **9**

δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως χριστοῦ, τὴν

ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει: τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν **10**

¹ ἀναπληρώω, fill up, fulfill. ² ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ³ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ⁴ ὀκνηρός, lazy, idle. ⁵ ἀσφαλές, certain, definite. ⁶ κύων, ος, ὁ, dog. ⁷ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ⁸ κατατομή, ῆς, ἡ, mutilation, cutting in pieces. ⁹ λατρεύω, serve, worship. ¹⁰ καίπερ, although. ¹¹ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹² ὀκταήμερος, on the eighth day. ¹³ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁴ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ¹⁵ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ¹⁶ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁷ ἄμεμπτος, blameless. ¹⁸ κέρδος, ους, τό, gain, profit. ¹⁹ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁰ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²¹ ὑπερέχω, rise above, surpass. ²² γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²³ ζημιώω, suffer loss, inflict loss upon. ²⁴ σκύβαλον, ου, τό, refuse, garbage. ²⁵ κερδαίνω, gain, win.

δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν¹ τῶν
παθημάτων² αὐτοῦ, συμμορφούμενος³ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ πως 11
καταντήσω⁴ εἰς τὴν ἐξανάστασιν⁵ τῶν νεκρῶν. Οὐχ ὅτι ἤδη 12
ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείωμαι·⁶ διώκω δέ, εἰ καὶ καταλάβω⁷ ἐφ' ᾧ
καὶ κατελήφην⁷ ὑπὸ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν 13
οὐ λογίζομαι κατειληφέναι·⁷ ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω
ἐπιλανθανόμενος,⁸ τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,⁹ κατὰ 14
σκοπὸν¹⁰ διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον¹¹ τῆς ἄνω¹² κλήσεως¹³ τοῦ θεοῦ
ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι οὖν τέλειοι,¹⁴ τοῦτο φρονώμεν·¹⁵ καὶ εἴ τι 15
ἐτέρως¹⁶ φρονεῖτε,¹⁵ καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει·¹⁷ πλὴν εἰς 16
δ' ἐφθάσαμεν,¹⁸ τῷ αὐτῷ στοιχεῖν¹⁹ κανόνι,²⁰ τὸ αὐτὸ φρονεῖν.¹⁵

Συμμιμηταί²¹ μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε²² τοὺς οὕτως 17
περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον²³ ἡμᾶς. Πολλοὶ γὰρ 18
περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις²⁴ ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων
λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ²⁵ τοῦ χριστοῦ· ὧν τὸ τέλος 19
ἀπώλεια,²⁶ ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία,²⁷ καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ²⁸ αὐτῶν,
οἱ τὰ ἐπίγεια²⁹ φρονούντες.¹⁵ Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα³⁰ ἐν 20

¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ² πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ³ συμμορφώω, bring to the same form with, conform. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ ἐξανάστασις, εως, ἡ, resurrection. ⁶ τελειόω, fill, fulfill. ⁷ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁸ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ⁹ ἐπεκτείνωμαι, stretch out, strain after. ¹⁰ σκοπός, οὐ, ὁ, goal, mark. ¹¹ βραβεῖον, ου, τό, prize. ¹² ἄνω, up, above. ¹³ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁴ τέλειος, complete, perfect. ¹⁵ φρονέω, think, judge. ¹⁶ ἐτέρως, differently, otherwise. ¹⁷ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁸ φθάνω, come before another, anticipate. ¹⁹ στοιχέω, walk orderly, follow. ²⁰ κανών, ὄνος, ὁ, rule, standard. ²¹ συμμιμητής, οὐ, ὁ, fellow imitator, joint imitator. ²² σκοπέω, look at, contemplate. ²³ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ²⁴ πολλάκις, often, many times. ²⁵ σταυρός, οὐ, ὁ, cross. ²⁶ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ²⁷ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²⁸ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ²⁹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ³⁰ πολίτευμα, τος, τό, commonwealth, state.

οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα¹ ἀπεκδεχόμεθα,² κύριον
 Ἰησοῦν χριστόν· ὃς μετασχηματίσει³ τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως⁴ 21
 ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον⁵ τῷ σώματι τῆς δόξης
 αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν⁶ τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι
 ἑαυτῷ τὰ πάντα.

Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι,⁷ χαρὰ καὶ στέφανός⁸ 4
 μου, οὕτως στήκετε⁹ ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.

Εὐοδίαν¹⁰ παρακαλῶ, καὶ Συντύχην¹¹ παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ φρονεῖν¹² 2
 ἐν κυρίῳ. Ναί, ἐρωτῶ καὶ σε, σύζυγε¹³ γνήσιε,¹⁴ συλλαμβάνου¹⁵ 3
 αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν¹⁶ μοι, μετὰ καὶ
 Κλήμεντος,¹⁷ καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν¹⁸ μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν
 βίβλῳ¹⁹ ζωῆς.

Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπιεικὲς²⁰ ὑμῶν 4
 γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ κύριος ἐγγύς. Μηδὲν μεριμνᾶτε, 6
 ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει²² μετὰ εὐχαριστίας²³ τὰ
 αἰτήματα²⁴ ὑμῶν γνωρίζεσθω²⁵ πρὸς τὸν θεόν. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ 7

¹ σωτῆρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ² ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ³ μετασχηματίζω, transform, disguise. ⁴ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ⁵ σύμμορφος, similar in form, similar. ⁶ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ⁷ ἐπιπόθητος, longed for, desired. ⁸ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁹ στήκω, stand, stand fast. ¹⁰ Εὐοδία, ας, ἡ, Euodia. ¹¹ Συντύχη, ης, ἡ, Syntyche. ¹² φρονέω, think, judge. ¹³ σύζυγος, ου, ὁ, comrade, fellow worker. ¹⁴ γνήσιος, genuine, true. ¹⁵ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁶ συναθλέω, contend along with. ¹⁷ Κλήμης, εντος, ὁ, Clement. ¹⁸ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ¹⁹ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ²⁰ ἐπιεικής, yielding, gentle. ²¹ μεριμνάω, be anxious, distracted. ²² δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²³ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²⁴ αἶτημα, τος, τό, request, petition. ²⁵ γνωρίζω, make known, declare.

θεοῦ ἢ ὑπερέχουσα¹ πάντα νοῦν,² φρουρήσει³ τὰς καρδίας ὑμῶν
καὶ τὰ νοήματα⁴ ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ,⁵ ὅσα σεμνά,⁶ ὅσα δίκαια, ὅσα 8
ἀγνά,⁷ ὅσα προσφιλή,⁸ ὅσα εὖφημα,⁹ εἴ τις ἀρετὴ¹⁰ καὶ εἴ τις
ἔπαινος,¹¹ ταῦτα λογίζεσθε. Ἄ καὶ ἐμάθετε¹² καὶ παρελάβετε καὶ 9
ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε: καὶ ὁ θεὸς τῆς
εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως,¹³ ὅτι ἤδη ποτὲ¹⁴ ἀνεθάλετε¹⁵ τὸ ὑπὲρ 10
ἐμοῦ φρονεῖν:¹⁶ ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,¹⁶ ἡκαιρεῖσθε¹⁷ δέ. Οὐχ ὅτι 11
καθ' ὑστέρησιν¹⁸ λέγω: ἐγὼ γὰρ ἔμαθον,¹² ἐν οἷς εἰμί, αὐτάρκης¹⁹
εἶναι. Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι,²⁰ οἶδα καὶ περισσεύειν: ἐν παντὶ 12
καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι²¹ καὶ χορτάζεσθαι²² καὶ πεινᾶν,²³ καὶ
περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι.²⁴ Πάντα ἰσχύω²⁵ ἐν τῷ 13
ἐνδυναμοῦντί²⁶ με χριστῷ. Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε 14
συγκοινωνήσαντές²⁷ μου τῇ θλίψει. Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, 15
Φιλιππησίοι,²⁸ ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ
Μακεδονίας,²⁹ οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν³⁰ εἰς λόγον

¹ ὑπερέχω, rise above, surpass. ² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³ φρουρέω, guard, protect. ⁴ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁵ ἀληθής, true, unconcealed. ⁶ σεμνός, honorable, dignified. ⁷ ἁγνός, pure, holy. ⁸ προσφιλής, pleasing, agreeable. ⁹ εὖφημος, praiseworthy, commendable. ¹⁰ ἀρετὴ, ἡς, ἡ, virtue, moral excellence. ¹¹ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹² μαθάνω, learn, ascertain. ¹³ μεγάλως, greatly. ¹⁴ ποτὲ, once, at some time. ¹⁵ ἀναθάλλω, grow up again, revive. ¹⁶ φρονέω, think, judge. ¹⁷ ἀκαιρέομαι, have no opportunity. ¹⁸ ὑστέρησις, εως, ἡ, need, want. ¹⁹ αὐτάρκης, content, self-sufficient. ²⁰ ταπεινός, humble, humiliate. ²¹ μυέω, initiate, instruct. ²² χορτάζω, eat until full, be filled. ²³ πεινάω, hunger, am hungry. ²⁴ ὑστερέω, lack, need. ²⁵ ἰσχύω, be strong, able. ²⁶ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ²⁷ συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ²⁸ Φιλιππησίος, ου, ὁ, Philippian. ²⁹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³⁰ κοινώνέω, have a share of, share.

δόσεως¹ καὶ λήψεως,² εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι: ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκη³ 16

καὶ ἅπαξ⁴ καὶ δις⁵ εἰς τὴν χρεῖαν μοι ἐπέμψατε. Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ⁶ 17

τὸ δόμα,⁷ ἀλλ' ἐπιζητῶ⁶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα⁸ εἰς λόγον

ὑμῶν. Ἀπέχω⁹ δὲ πάντα καὶ περισσεύω: πεπλήρωμαι, δεξάμενος 18

παρὰ Ἐπαφροδίτου¹⁰ τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμὴν¹¹ εὐωδίας,¹² θυσίαν¹³

δεκτὴν,¹⁴ εὐάρεστον¹⁵ τῷ θεῷ. Ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν 19

χρεῖαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον¹⁶ αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.

Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 20

Ἀμήν.

Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ 21

σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα¹⁷ 22

δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος¹⁸ οἰκίας.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 23

¹ δόσις, εως, ἡ, gift, giving. ² λήψις, εως, ἡ, receiving. ³ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁴ ἅπαξ, once, once for all. ⁵ δις, twice. ⁶ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁷ δόμα, τοσ, τό, present, gift. ⁸ πλεονάζω, superabound, make to abound. ⁹ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁰ Ἐπαφρόδιτος, ου, ὁ, Epaphroditus. ¹¹ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ¹² εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ¹³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁴ δεκτός, acceptable, welcome. ¹⁵ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ¹⁶ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁷ μάλιστα, especially, most of all. ¹⁸ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar.